

SJÚKÁ
S
T
♥

Sjúkást

**SAMÞYKKI, MÖRK, KYNLÍF OG
HEILBRIGÐ SAMBÖND**

Drífa Snædal talskona

SJÚKÁST – átak síðan 2018

SJÚKÁST er árlegt átak á vegum Stígamóta. Í átakanu er unnið með unglingum í efri bekkjum grunnskóla og á framhaldsskólaaldri.

Átakið fer að miklu leyti fram á samfélagsmiðlum, en einnig er kynningarefni dreift í skóla og athygli fjölmiðla vakin á málefninu.

SJÚKÁST - Markmið

Að ungmenni þekki muninn á heilbrigðum samböndum, óheilbrigðum samböndum og ofbeldissamböndum.

Að ungmenni þekki hugtökin mörk og samþykki.

Að ungmenni þekki muninn á kynlífi og kynferðisofbeldi og geti sett í samhengi við áhrif kláms.

SJÚKT SPJALL

Opnaði í mars 2022

70% þeirra sem leita til Stígamóta hafa orðið fyrir ofbeldi fyrir 18 ára aldur – fæst hafa haft vettvang til að ræða það

Nafnlaus ráðgjöf

Mánudaga til miðvikudaga 20-22

Ætlað ungu fólki 13-20 ára

Að meðaltali tvö „spjöll“ á kvöldi – fleiri þegar spjallið er kynnt sérstaklega

Nokkrar erfiðar staðreyndir

70% af þeim sem leita til Stígamóta urðu fyrir kynferðisofbeldi fyrir 18 ára

1 af hverjum 6 stelpum í 10. bekk hefur orðið fyrir kynferðisofbeldi af einhverju tagi

Gerandi er jafnaldri

1 af hverjum 15 strákum sömuleiðis

Mörg ungmenni horfa reglulega á klám, sérstaklega strákar, og sum nota klám sem kynfræðslu og halda að það geti kennt þeim hvernig kynlíf er og ætti að vera

Sjúkt spjall – hvað vilja þau spjalla um

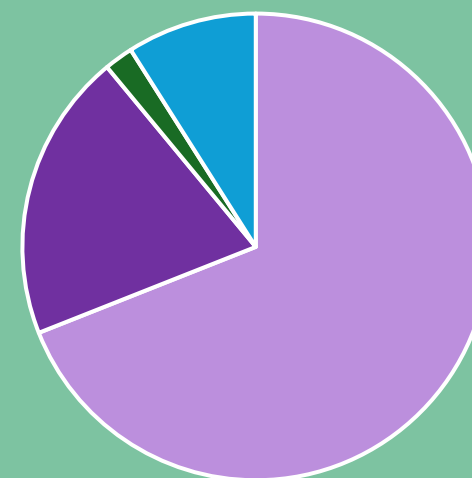
Spjallið auglýst með opnum formerkjum – hægt að ræða nánast hvað sem er

Í 63% tilvika vildu ungmennin þó ræða reynslu sína af ofbeldi – oftast kynferðisofbeldi

Í 56% tilvika voru notendur spjalls í þolendastöðu, 3% í gerendastöðu og 5% aðstandendur

Meðalaldur 16 ára

Kynjahlutföll

■ Stelpur ■ Strákar ■ Stálp ■ Ótilgreint

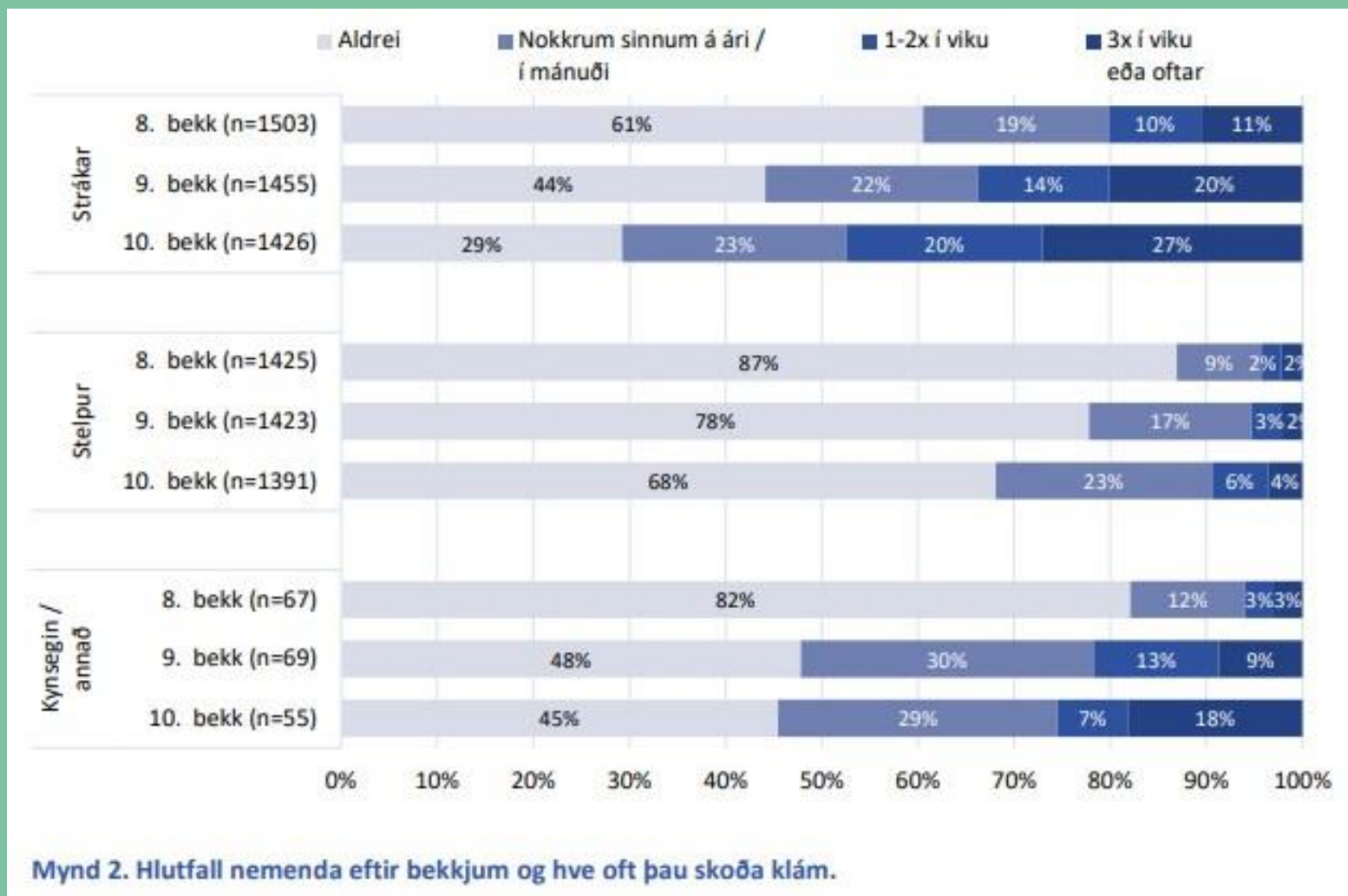
Sjúkt spjall – af hverju segja þau ekki frá?

„Hvernig gat ég látið þetta gerast, mér var kennt betur!”

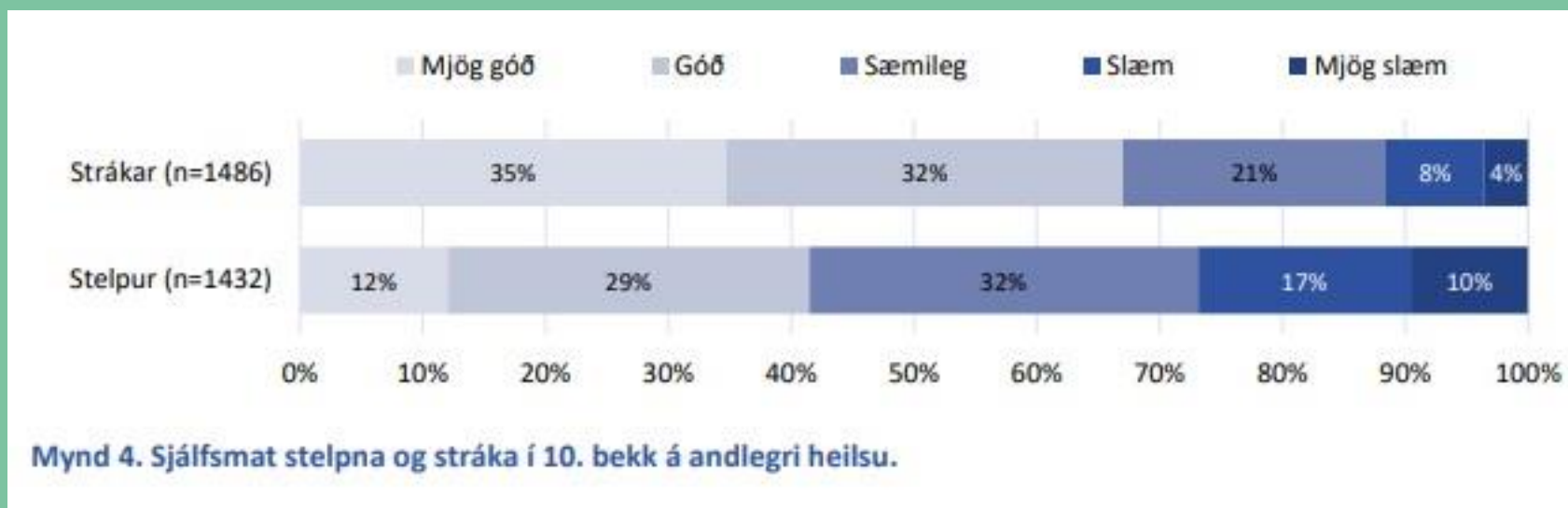
„Mér þykir svo vænt um hann og vona alltaf að hann muni breytast.“

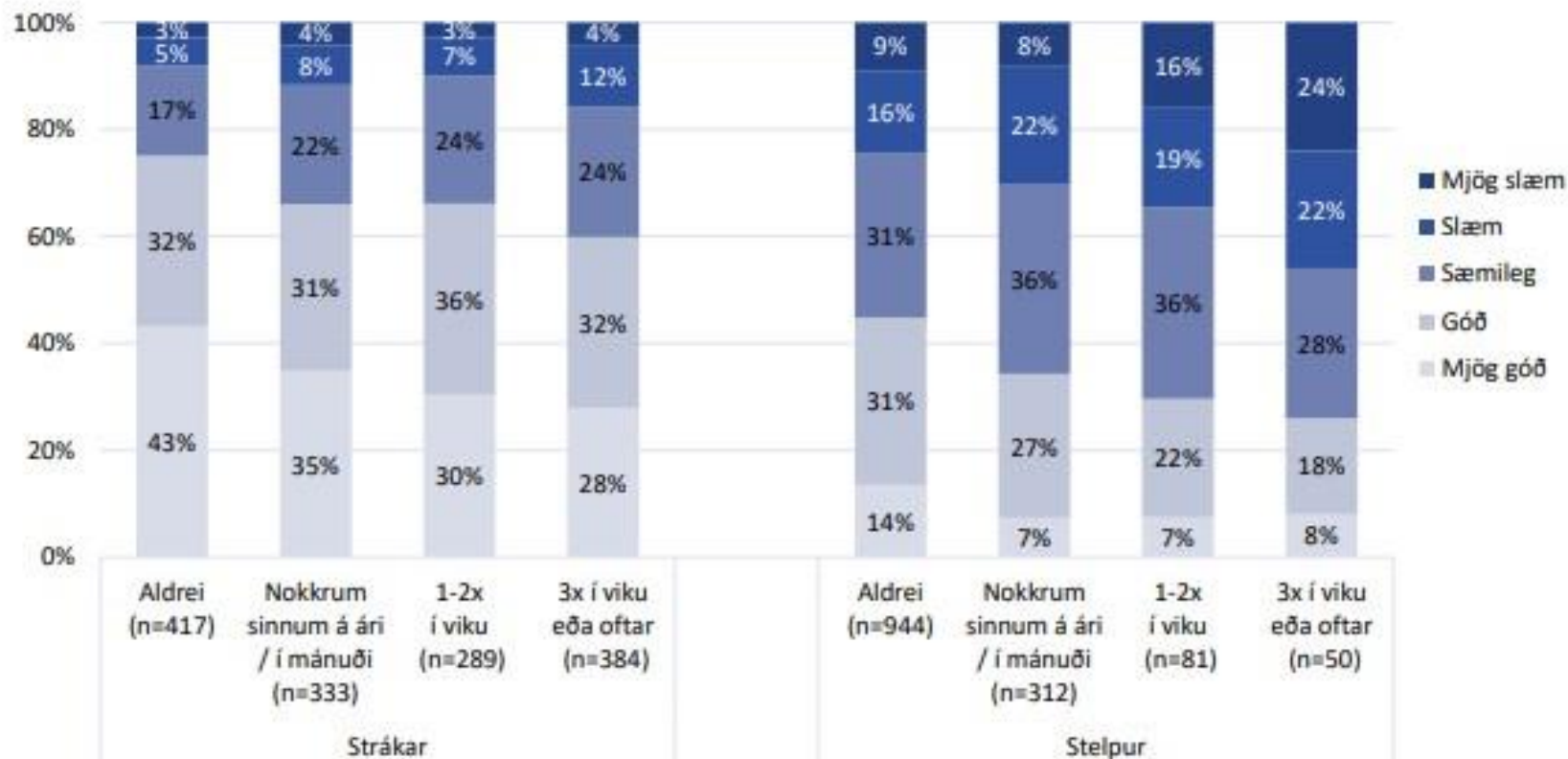
„Var mér nauðgað?”

„Enginn myndi trúá mér.“

Mynd 5. Sjálfsmat stráka og stelpna á andlegri heilsu eftir því hve oft þau horfa á klám.

VEGASALTÍÐ

Það er margt sem hefur áhrif og getur
raskað jafnvægi í samskiptum.

Framtíðin

Ekki sérstakt átak heldur í gangi allt árið á samfélagsmiðlum

Tökum baráttuna gegn kynbundnu- og kynferðislegu ofbeldi jafn alvarlega og baráttuna fyrir öryggi í umferðinni eða baráttuna gegn reykingum og drykkju ungmenna

Spjallið útvíkkað og opið lengur

Viðurkenning - afleiðingar

Ungt fólk þekki og virði mörk og samþykki!

NÆSTA ÁR

Áreitni

Kynferðisleg áreitni

Eltihrellir (e. stalking)

Hótanir

Móðga

Gera (vont) grín

Niðurlægja

Úreldar kynjaðar hugmyndir

Fordómar

Mörk

Jafnrétti

Heilbrigð samskipti

Virðing

Hlustum

Samkennd

Erum næs

Nauðgun

Þvingað kynlíf

Nauðgunartilraun

Stafrænt

kynferðisofbeldi

